

MARCIUS TIZENÖTÖDIKÉ.

Szerda

53. szám.

Pest, június 20-kán 1849.

E lap megjelenik minden nap este, vasárnapot kivéve.

Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhordással 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el.

Előfizethető helyben a kiadóhivatalban (Országai Kúnewaldérház) és minden postahivatalnál.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp.

Egyes szám ára 3 kr. pp.

Temesvár gyárváros június 14. 1849.

Temesvár ellen az ostrom megkezdett, a bombázás éjjel nappal folytatott, a várból ágyulósokkal viszonzottak, a várból szökök még a katonaság is, a bombák bent a várban sok épületet rongáltak meg; csak pár kut van, mely iható vízzel bír, a szénának fogytán vannak, 8 ló kap egy napra egy adagot; hogy illy körülmények közt Temesvár meddig tarthatja magát? el lehet gondolni.

— Szolnok városa Graell helyébe képviselőül dicső Damianichunkat választá.

— Mácsai Lukács a tót nép lap szerkesztője Bars megyében egyhangulag, egy szívvel, lélekkel, a volt követ Sebestyén helyett képviselőül elválasztott.

Kívánataink minimuma a forradalmi, republicanus és demokratá kormány ellenében.

Egy dolog van, mit az országgyűlés elfeledett, tán elfeledni akart, s azon nagy jogtudósok, kik a kormányt körül veszik, annak idejében elfeledék a kormányt arra figyelmeztetni.

Egy iszonyu botrány, mellynek tág kapuiba hanyathomlok rohanunk.

Franciaország Lajos Filep alatt ezen részben hasonlíthatlanul előbb állott, mint mi.

Pedig ott a kormány conservateurnek nevezte magát, míg a miénk uton utfélen fenszóval forradalmiak, republicanusnak és demokratának vallja magát.

E botrány a képviselők tömeges alkalmazása

a legfőbb hivatalokra, és pedig minden megszorítás nélkül.

Europa a hány újabb alkotmányt bírt, mindenikben a képviselőhivatalnokokra nézve legalább annyi rendelkezés volt téve, hogy ha időközben valamely képviselő a kormánytól hivatalt fogad el, követi helyét elveszti, s újra kell magát megválasztatnia.

Ez a liberalismus kívánatainak minimuma a czifra nevű magyar kormány ellenében.

Ígénytelen és csekély kívánatok, mellyeket a kormánynak azonnal meg kell adni, meg törvény nélkül, utólagos jóváhagyás reményében, mert a forradalmi kormány, midőn belátja az országgyűlés mulasztását, nem fogja formahiányok miatt a magyar constitutionalis ügyet a legsiralmasabb csapásnak kitenni.

Ha ennyit sem akar megtenni, mire való volt az a charlatán fecsegés: hogy a hol a szükség úgy fogja kivyánni, a kormány nem fogja tekinteni, mit mond a törvény, hanem mit kíván a haza.

Ime most a liberalismus ügye ellen a legveszélyesebb megtámadás történik, azért ne hazudolja meg magát a kormány, hanem ha hű barátja a szabadelvűségnek, mentse meg azt azon rothasztó sebektől, mellyekkel az a képviselőknek feltétlenül lett kinevezései által iaficialva van.

Nem sokat kérünk a kormánytól, mert nem sokat reménylünk tőle.

Elmondjuk azonban azt is, mit követelt ezelőtt a francia oppositio, melly mint most látszik, a conservativeknél egy hajszállal sem volt liberalisabb.

A balcentrum azt kívánta, hogy jelöltesse ki némely hivatalnokságok, mellyeket képviselő nem viselhet.

A liberalisabbak azt követelék; hogy képviselő soha egyszermind hivatalnok ne lehessen.

És ezek ellenkezőleg azon hivatalok némeit számlálták elő, mellyeket még is viselhetett a képviselő, milyen volt a ministerség; statusaltikár és cassatio szék elnöke, ügyvéde és több olyanok, kik a parlamentben előforduló alkalmakor felvilágosításokat adhattak.

Mi ennyire nem merünk terjeszkedni.

Mi nem remélünk sokat a kormánytól. Mi a forradalmi republicanus és demócrata kormánytól annyit sem mertünk kérni, mennyit Franciaországban a bal közép a jobb középtől kért.

Mi csak azt követeljük, mit Europa akármelylyik rongyos alkotmányában feltalálunk, hogy ha képviselő a kormánytól hivatalt fogad el, tartozik magát új választás alá bocsátatni.

Ha ennyit sem akar a kormány megadni, akkor bátran szemébe mondhatja akármik, hogy ezen kormány, midőn Debreczenben megtanítá installa-

tionalis beszédét, az országgal, a néppel, a szabadsággal a legiszonyatosb gunyjátékot üzte.

Lehet, hogy az lesz felelet, hogy majd határozzon az országgyűlés.

Köszönjük a pharizeusi feleletet. Igen, fog az országgyűlés határozni. De ha így mennek a kinevezések, mi lesz akkorára az országgyűlésből. Mit várunk ezen különben is táblabírós illatu gyűlékezettől, ha a kormány azt jó előre megrakja mindenfelől csinosan fizetett hivatalnokokkal? Lehet-e ezek határozatában bizni? Azt várjuk csak, hogy ők maguk magukat kizárják!!!

A vérrel áldozó nép ezen gunyrt nem tűrheti el. Nem lehet az, hogy annyi küzdés után a vége a dolgoknak az legyen, hogy legyen egy hivatalnokokból álló ministerpártoló gépparlament, melly üléseit és hatalmát megörökítse s az alkotmányos fejlődéseket csirájában megfojtja.

Egy hivatalnokokból álló parlamenti többség zsarnoksága egy mákszemnyivel sem kellemesb dolog, mint a volt cancellaria, Metternich, Windischgräez s a Habsburgok.

Mi elejétől fogva figyelmeztettük az országot, hogy itt nálunk egy kirihatlan vármegyistacratia akarja magát megalapítani.

És az ország nem sok idő múlva világosan látni fogja, hogy miként tavaly a czifrán esengő szavakkal, ismét, s még rutabbul megcsalattatott.

A hivatalnokokból álló ministerialis többség az alkotmányos élet fenéje. A világon a legundorítóbb, mi képzelhető.

És ellene soha, mióta a világ áll, más gyógyszer nem használt, mint a nyílt revolutio, mint az utcai erőszak.

A kik tehát visszaélve hatalmukkal az országot illy szörnyűségeknek kiteszik, gondolják meg, mit tesznek.

Nép lapok.

Nem szoktunk könnyedén akármik is nagyon megdicsérni.

Annyit azonban mondhatunk, hogy a két néplap, a magyar és a tót, annyit tettek az országban, mennyit tán senki.

Forradalmi irodalom a Népbaráton kívül más méltó terméket nem mutathat föl. Itt városban kevésbé olvasták azon lapokat, de a vidéken azok, kik a néppel érintkeznek, tudják legjobban minő áldás volt e két lap.

Felhívjuk bizonyágtételre a vidékieket, fel azon nagyobb birtokosokat, kik Pestre jövén, el-

só gondjuk volt, hogy volt jobbágyaik számára ezen lapot, tiz, sőt száz példányban is megrendeljük.

Azt felteheti róánk akárki, hogy az igazságon kívül egy szerkesztőt megdicsérni más érdekünk nem lehet.

De fölszólalni kötelességünknek éreztük, mivel amugy félutról füleinket egy meglepő hír ütötte meg.

Azt állíták tudnillik előttünk, hogy a belügyminister a létező két néplapról magas kegyét le akarná venni, s azt más ujonnan keletkezökre akarná árasztani.

Mi hajlandók vagyunk az egészet oda magyarázni, hogy a kormány a létezőkön kívül még több néplapokat is támogatand.

Ekkor semmi észrevételünk.

Halljuk, hogy Csehországból már hoztak egy panszláv szerkesztőt, ki a jó pénzért nálunk majd a magyar ügy mellett agitálni fog.

A második magyar néplapot Arany János szerkesztendi Ha nem történik az előbbi lap rovasára, nincs ellene legkisebb kifogás.

De aggodalmunk méltó lehet, mert a Republicában nagyon fitymálódni kezdenek az eddigi néplapok ellen.

Ha ebben több fekszik, mint a mennyit az első fordulóra elárulnak, miután a szerkesztők jellesege s ügyessége ellenében egy körömfeketőnyi kifogás sem lehet, kénytelen az ember azt hinni, hogy a belügyministernek az érdeklett szerkesztők lelki függetlensége nem tetszik, azt találja tán a minisereinek ur észrevenni, hogy ezen két ember a dem o c r a t i a szót tisztán találta érteni és ugy akarja azt a népben propagálni, nem pedig a mint azt a tudósok a mai világban venni szokták?

Vésztörvényszéki tudósítás.

Pest, junius 19.

Kornis Károly közvádó által mai nap Kmety Ignác ügye terjesztett a pesti vésztörvényszék elébe elítélés végett.

Kmety Ignác 25 éves r. cath., nőtlen, györmeyei születés, h. ügyvéd, vádlottat arról:

1-ör, hogy ő többeket az ellenség részére az ország alkotmánya és szabadsága és testületi épsege ellen való fegyverfogásra izgatott, és császári ellenséges szabadcsapat számára toborzott.

2-ör, hogy az ellenséggel czimborálván, annak szabadakarattól, tetteles kényszerítés közbejöttel nélkül többszörös szolgálatot tett, s különös kémiai minőségben is működött, és az ellenségtől megbízást fogadván el, annak érdekében foglalkozott.

3-ör, hogy az országgyűlés és annak határozatai és intézkedései ellen való tetteles ellenszegülésre határozottan izgatott.

Az első vád bizonyítva lón vádlottnak önkényes elismerésén kívül, 3 rendbeli tanunak ösz-

hangzó vallomása által, kik szerint ő Rajkovic, b. Heinsz, Macho és többeket a Szirmay-féle ellenséges csapathoz való csatlakozásra izgatott és tisztségi rang ígéretével is Babarczitól nyert megbízás folytán csábított.

Azon vád, hogy vádlott az ellenséggel czimborálva annak többszörös szolgálatot tett, bebizonyítva lón az által, miszerint vádlott önként bevallá, hogy ő több ízben Vácra, Barsba, Szolnokba s több helyekre Babarci által sürgönyökkel vagy sürgönyökért lón küldve, s hogy elfogattása alkalmával, april 20-án is az volt Babarczitól a megbízása, miszerint Szolnokról Dobics neve alatt előforduló leveleket a magyar táboron keresztül hozná Pestre, ugyanezt bevallotta befogattása után a börtönből Kovács István, volt királyi ügyvédhez vitt leveleiben, és ugyanezt önyilatkozata után több rendbeli tanuk is igazolják, valamint azon körülmény is: hogy vádlott Olmützbe is oda járkált, visszajötté alkalmával Ozegovics Meteltől Bécsben a dynastiához ragaszkodása és az iránt tanusított szolgálatáról ajánló levelet kapott, s legutóbbi utját Szolnok felé oly utlevél mellett tevő, mely a hit alatt kihallgatott városi tisztviselők előadása szerint a kémek részére a császáriak által kiszolgáltatni kívánt sejtlet volt és csak később titkos kezekkel töltetett ki.

Végre hogy vádlott az országgyűlés határozatai és intézkedései ellen már a mult évben Bécsből nyert megbízás folytán, hogy a népet lázította, és izgatta, azon saját kezűleg irt nyilatkozatán kívül, melyet a megyei törvényszék előtt négy ízben a tanúkkal történt szembesítettése után elismert és megerősített, bebizonyított a N.-Katal és több tanúk hit alatt kivett s vádlott nyilatkozatával öszhangzó vallomásaik által, valamint azon körülménnyel is: miszerint elfogattása alkalmával is vádlottnál egy „Posten marcius 28-kán Aufruf an die ungarische Nation“ czim alatt „Viele treue Unterthanen des Königs“ aláírással ellátott nyomtatott ellenséges csábító és lázító szózat találtatott.

Vádlott az ügy előadása után a legnagyobb összefüggessele, és lehet mondani, oly jó tapintattal tett a bíróság előtt nyilatkozatot, mellyel a védője által védelmi körülménykép felhozott esze-lősséget nem csak megczáfolta, de sőt oly tehetőséget tanusított: hogy talán szorult állapotba védő ur hivhatta volna fel vádlottat védelmi előadásra, és benne talán eszélyesebb védelmet talált volna, mint minőt Ábrahám Sándor védő ur maga tanusított.

Vádlott tökéletes összefüggesben terjesztette elő tetteit mult évi marciustól kezdve, és vétségeinek körülményeit oly közönyös színekbe burkolá, hogy az előadás összefüggesse mellett is a tanuk vallomása nyomán rá lehetett ismerni: hol palástolta a valót, de a dolog menetét hiven terjesztette elé, hogy t. i. Jelachichhoz folyamodott, Olmützbe utasott, Barsba, Szolnokba, Vácra küldve volt, hogy a kávéházba a Szirmai-csaphoz verbuvált, sőt még a napot is meg tudta mondani, hogy hol, mikor volt, s mit tett, stb. csak hogy enyhítő körülményül valami tértvényadás-

ból kívánt önmaga részére kényszerítést kérészkölni és következtetni.

Vádlott, mig a bíróság az ítélethezással foglalkozott, többnemű felfedezéseket tett: hogy tudnillik Fényes Eleket, Szilágyi gombkötőt, stb. ki adta fel, és miképen?

A bíróság ítélete Kmety Ignác ügyében következő:

A pesti vészbíróság által junius hó 19-dik napján Kmety Ignác, 25 éves r. c., nőtlen, győri születés, h. ügyvéd vádügyében következőleg

Ítéltetett:

Az, hogy vádlott Kmety Ignác az ellenséggel czimborált, annak több rendű szolgálatokat tett, többeket a haza elleni fegyverfogásra felszólitott, s az ellenségtől megbízást fogadván el, annak érdekében eljárta s jelesül utolsó utját is Babarczy Antal volt cs. kir. biztos megbízásából az ellenség érdekében tette, vádlottnak 8 NB. és 10 NB. saját levelei, és a törvényszék előtt tett önkényes elismerése, nem különben a 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. s több tanúk vallomásaik által kétség fölébe emeltetvén, azon ellenvetés pedig, hogy vádlott eme szolgálatokra tettelesen és ellenállhatlanul kényszerített volt, semmivel sem igazoltatván, vádlottnak továbbá akár jelenlegi, akár a büntények elkövetésekor örültsége dr. Sauer Ignác felmutatott bizonyítványa s a törvényszék előtti vallomása által szinte nem bizonyítottván: ennél fogva vádlott a f. évi február 13-án hozott országgyűlési határozott 5-ik §. a, b, c és h pontjai ugy a 8-ik §. r és s pontjaihoz képest puska-por és golyó által végrehajtandó halálos büntetésben egyhangulag elmarasztaltatik, s ezen ítéletnek 3 óra mulva leendő végrehajtására Sándor Ferencz törvényszéki közbíró azonnali jelentéstétel kötelessége mellett kiküldetik. Kelt mint fenebb. Tatay Pál helyettes elnök, Varsay Jakab, Sándor Ferencz, Kajdán Miklós bírák. Okruczki Aurél bíró és jegyző.

Pest jun. 19. 1849.

Kladta Kornis Károly,
közvádó.

Vádlott, elíteltetését hallván, térdre hullva esde kegyelemért, és a gyávaság jellemét teljes mértékben tanusítá, siralmi órákra kitétetvén a nála elrejtve volt italból is ivott, azt méregnek lenni állítván — de nem volt az, nem találkozott ember, ki szánakozólag csak a részvét jeleit is tanusította volna iránta, végperceiben Babarczit szidta és átkozta, szüntelen kegyelemért esenget és örök hű szolgálatot ígért.

Az ítélet, mielőtt végrehajtatott volna, még egyszer nyilvánosan a hely színén a József újépület udvarán felolvastatott vádlott előtt, mire rövid perc mulva puskaropogás hallatott, és azt a nép „Éljen az igazság, éljen a nemzet“ kiáltása követte és a kivégzet irányában a maga ítéletét is a nép azon szavakban hangoztatá.

Kornis.

Erdélyi Jánosnak, a republicanusnak!

Én a „népbarátja című néplapot adom és szerkesztem, kegyed a Republicának felelős szerkesztője.

Én az 1849-ik évi augusztus hó óta határozottan a respublicáért küzdöttem lapomban, és pedig akkor, midőn egy ujoncz hadseregnek még csak a száma sem volt akkora, hogy az ember a respublicai eszmékért a fejét biztos helyen érezhette volna.

Ez évi február hóban, midőn a nemzet sorsa ellen még a Tisza jege is összeeskünni látszott, midőn a debreczeni kormány követett és követendő politikája iránt interpelláltván kitérőleg azt felelte, hogy a mint a szél fú! én e kétes pillanatban a legszenvedélyesebben agitáltam a respublica mellett, és ime, kegyed, Erdélyi János! ki azalatt a nemzeti színház egyik páholyából kényelmesen kaczagott, és midőn a respublicát én és mások hirdettük, és az eszmének a hadsereg tekintélyt szerez, kegyed előkerül és.

Respublica című lapot szerkeszt, mellynek 2-ik számában, mellyben a megjelenő és megjelenendő lapokat számlálja elő, azt sem tudja, van-e „Nép barátja“ című lap, és a 3-dik számában már Arany Jánost a nem látott Népbarátja rovására feldicséri és pedig úgy, hogy részéről kevés köszönnivalót találok benne.

Persze, hogy így jár az ember, hogy a mit ilyenféle szegény paraszt szánt, vet, arat, elnyomtat, azt aztán az amollyan Erdélyi-féle republicanus és páholyos urak megeszik az orrunk elől és jól legyaláznak.

Én segéltem megérlelni a respublica eszméjét és a kegyed Respublicája — nata die 17-a mensis hujus — mit sem tud rólam a 2-ik számában, a 3-ikban pedig már gyaláz is.

Hanem mit is tudna kegyed? a ki csendes békeességben üldögélt Pesten a januar-aprillisi hónapokban, a radical-köri tagságon kívül egyéb tette nem lévén, a mi a rebellisséggel vádolhatta volna, de aztán annál kényelmesebb most másokat piszkolni.

A „Nép barátja“ kegyed tudta nélkül is megfog ezután is jelenni és pedig a kormány pártolása mellett; kiadó és felelős szerkesztője pedig leszek én, ki épen arra vagyok büszke, a miért kegyed gyaláz, hogy mulattatva tanítok és tanítottam a télen is, mikor kevés embernek állt nevetőre a szája.

Kegyednek római ignorantiját ezután is kikérem, viszont kegyed se várjon tőlem egyebet, minthogy bizonyosan tudom, hogy kegyed csak olyan lapszerkesztő, a ki a Respublicában a kéziratokat corrigálja.

Rugd fel, hagyd ott.

Vas Gereben.

Egyről okuljunk a többire.

Szerkesztő!

Még majus 30-án meg volt jósolva, hogy a junius 5-ki veszprémmegyei tisztujtásból „prodiit ridiculus mus.“

Valóban úgy történt, és már várva vártam Mezőföldi ígért restegrationalis tudósítását, azon-

ban azt hiszem; hogy a közbizodalommal nem dicsekedhető, hanem főispányi kegyeletben álló tisztviselőknak ezen különben jó hazafi s becsületes polgártárs, de gyenge szívű főispán körül, megmaradásuk végett elkövetett mindennemű nem igen válogatott fondorkodásai és erőlködésai, aligha nem undorral úgy megtöltötték gyomrát, hogy jelenleg choleraforma görcsökben szenved. Így tehát, hogy Mezőföldi, szavának benemváltása által sárban ne maradjon, én mint elvrokona folytatom, és talán végzem az általa elkezdett munkát; különben is szabadságában van mindenkinek a szabad sajtó használata.

Már tudja ön, hogy főispánunk egyszersmind t. h. kormánybiztosunk, majus 26-diki bizottmányi ülésben a tisztviselőket megerősíteni akarván, ez alkalomkor a tisztviselők árányiban nyilvánított bizodalmatlanság következtében tisztujtást tartani, azonban abban csupán a bizottmányi tagokat részeltetni ígerte s határozta.

Az ezek következtében történeteknek bárki által lehető megítélése végett minden kétségbe vonhatáson fölüli tényeket fogok röviden közleni, az ítélet kimondását a nagyszámu olvasó közönségnek át engedve. — Ugyanis:

Junius 5-dikén az e napra kitűzött tisztujtásra igen számos bizottmányi tagok és népség Veszprémben összegyűlvén, főispánunk a tisztikar feldicsérésével nyitotta meg az ülést, azt egyszersmind megerősíteni akarta, önmaga felkiáltván: „Éljenek Veszprémmegye érdemes tisztviselői!“ — nagyon hangzott az „Éljenek“, de még jobban a nem kell! Hunkár Sándor, restauratio sat. felkiáltások. Erre első alispán Rosos István egész férfissággal kijelentette, hogy ő semmi esetre meg nem marad. „Ismét — maradjon“ — „Nem kell Hunkár Sándor“ Voks sat. felkiáltások. Röviden Rosos számtalanszor felszólalt, kijelentvén, hogy ő alispánnak megmaradni nem akar, nem fog, és el is akart távozni, de a kimenetelben többek által gátoltatott; mellözve tehát néhány erősebb, például illynemű kifejezéseket: A ki Rosost nem akarja, azt az ablakon kell kidobni, az egész tisztujtási komédiának eredménye lett, hogy főispánunk előre látván a tisztujtásnak inye elleni kimenetelét a t. h. kormánybiztos zsebéből előrántva első és második alispánokra, úgy az egész érdemes és érdemtelen tisztviselőségre rá parancsolt, miszerint hivatalaikat kötelesek még tovább is viselni.

Im! itt rejlik a ridiculus mus.

Miért tette ezt a t. h. kormánybiztos ép akkor, midőn már felzavarta a kedélyeket, és becsődítette a tömérdek népet, kiknek nagyobb része szivesebben kapált volna hon, semmint részvétlen statista legyen egy comedióban? hiszen a tisztviselőket már majus 26-án megerősíthette volna hivatalaikban; vagy talán az akkor általa acceptált bizodalmatlanság tiz nap alatt megszűnt? O! nem. Sőt inkább növekedett.

Node egy jó embernek sokat elnézhet a közönség!

Azonban a dologba egy keveset mélyebben tekintve, a megmarasztási lapu alatt, csiklandós egy portéka fekszik; és talán nem fog ártani önt polgár szerkesztő egy keveset a lapu alá kukkantani. —

Voltak idők, mikor mi Veszprém megyebeliek (kivált a városiak) nagy peccovicsok voltunk; azután pseudo marcziusi hősök is lettünk ám. De voltunk terribiliter schwarzgelbek is; elvégre lettünk formalis democraták; még csak a republicanismus és communismus van hátra. Tudja ön, mi ezen ur színe változásban a legnevezetesebb? Hogy mind ezen selyembogári procedurán, ugyanazon egy alispáni és tisztviselői vezérlet alatt mentünk keresztül. Bizon mondom szép kis állatka az a chameleon! Sed verba volant, exempla docent; tehát példában:

Ugyanazon egy egyéniségek az első stadiumban: Apponyt istenítették; a második stadiumban: Metternich ősz koponyáját (sajnos, hogy csupán in effigie) vont csőü, droll golos fegyereinket célül kitették; a harmadik stadiumban: a magyar kormány alatt elkövetett hivatalos hanyagság és mulasztási bűnököt, privative tudomásokra jött adatokat is felhasználva, a schwarzgelb aerában tulbuzgó tisztú eljárásaik által kivánták helyrehozni; a negyedik stadiumban pedig olly ügyességet fejtenek ki, hogy jó emberünket, t. h. kormánybiztosunkat capacitálni képesek, miszerint ők a harmadik stadiumi tulbuzgó hivatalos eljárásaik által a nép boldogságának, szabadságának, függetlenségének, és a jó ég tudja, hogy még mi nek nem mindennek eszközlőivé lettek.

Quid ad haec, domine Sugó? mondaná Márton tanár.

Azt véli ön, hogy a lapu alatt heverő csiklandós kis portéka egy nyúl? Dehogya az! hanem kettő.

Az egyiket talán sikerül nékem kiugratni; majd meglátom kiugratja-e ön a másikat.

Hogy t. h. kormánybiztosunk az egész tisztviselői kart, ezek között:

a) olyanokat, kik a császári biztos parancsai teljesítésében tulbuzgók voltak, sőt még privative tudomásukra volt adatokat és körülményeket is e részben fölhasználtak, (hiteles adatokkal bizonyítható.)

b) olyanokat, kik hivatalaikkal, saját materialis érdekük és zsebjök megtöltése végett, horrende vissza éltek, (hiteles adatokkal bizonyítható.)

c) olyanokat, kik a császári kormány alatt föladó (spion) szerepet viseltek, (illy bűnre megszereshető hiteles adatok hiányában a közvélemény ítélete bizonyosságul szolgál.)

d) olyanokat, kik főispánunk távollétében, egy bizottmányi ülésben, midőn már minden szomszéd megyékben a függetlenségi nyilatkozat, egész ünnepélylyel közhírré tétetett, ennek Veszprémmegyében szinte ünnepélyes közhírré tetele Hunkár Sándor által indítványoztatván, ezen indítványt, bátor a függetlenségi nyilatkozat nyomtatásban előmutattatott, — azt használván ürügyül, hogy ez még a megyének hivatalosan tudomására nincsen, — solenniter megbuktatták; kormánybiztosi teljhatalmánál fogva mindjárt a megyébe léptekor megerősítette, és a bizodalmatlanság kijelentése következtében közhírré tett tisztujtást meg nem tartva, ismét megerősítette; nem lesz mindjárt olly botránnyos inconsequentia ön előtt, ha a lapu alól kiszökkent egyik nyúl jobb oldalán, — illuminatiók alkalomkor hasz-

nálni szokott fractour betűkkel írva, — olvasandja ön ezen mottót: „Gyarló emberek vagyunk“ alatta pedig, „hogy a mi első alispánunk, a legtevékenyebb tisztviselőnek, a második pedig a legjobb juristának tartatik az országban, melyet hívnak Veszprém országának“ a kiszökken-tett nyulacska bal oldalán pedig — apró currens betűkkel — feljegyezve szemlélendí ön: miszerint Veszprém megyének egy kis részecskéjében tanyázó, és a május 29-iki bizottmányi ülésben olly igen korholt bizodalmatlanságot nyilvánító egyénké és elvbarátai a nagyszerűen közhírre tett junius 5-diki tisztujtásra egy nem megve-tendő erő kifejtés által egy szelelő rostaformát készítettek, mellyen a tisztujtás alá bocsaítandó tisztviselőseget amugy becsületesen megrostál-ták volna; — értetik: — hogy a népfenségen alapult jelen kormány elveit pártolva és figye-lemben tartva, ugy az is, hogy jelenleg a hazának belbékére és egyetértésre van szüksége, és hogy ez előbb elérhető, ha valaki azt mondhatja; „ne-kem ez meg ez kell;“ mint ha kénytelen valaki azt mondani, „nekem ez ennél meg ennél fogva nem kell“

Elérte-e ezt t. h. kormánybiztosunk, felséges stratégiájával? — alig hiszem! — de mutatja is már a megye belbékéjének nem csekélybe forron-gós állapota. —

Látja ön! ez az egyik nyúl. A másikat kiug-rathatja ön a lapu alól, ha engem csak egy percze-re meg ajándékoz abbeli practicus tudományá-val, valljon:

a) Minő utasítással szoktak a kormány által, a t. h. kormánybiztosok, kedveltjeinek karjai kö-zé bocsaítatni?

b) Szándoka-e a kormánynak, a netalán meg-mosdatott schwarzgelb potákat ismét tricolori-zálva elfogadni, és hivatalos állásuk elfoglalásá-ra erőszakolni?

Ha nem szándoka! valljon:

Használhatta-e kormánybiztosunk teljhatal-mát ép azok ellen, kik a népfenségen alapult je-len kormány elvbarátai?

Én ugy hiszem hogy nem; — mert meggyő-ződésem: hogy a kormány a teljhatalmat, csapán a jelen kormány elvei ellen munkálódó egyének, nem pedig saját elvbarátai ellen adhatja; — és így t. h. kormánybiztosunk az igazat megvalva: „bizony botlott“ de elvitázhatlan hitom, hogy nem rossz akarattól, hanem jóságból.

Óh mindenhatók! mikor fogtok azon tiszta igazság elismeréséhez jutni, hogy — kivált a mostani időkben — egy t. h. kormánybiztosnak, sőt főispánnak sem szabad olly megyében tétet-ni, hol atyafiságos, sógorságos, avagy komaságos összeköttetésbe van bonyolodva!

Palota junius 14-én 1849.

Különb en.

Sebestült honvédeink számára beküldött hoz-zánk Szaradits Mária egy pengő forintot, egy csomó tépést és több darab sebkötőt.

H I R D E T É S E K.

17. Haszonbér. 3—2

Péczel helységben 119 hold majorsági föld s erdőből álló birtok, lakházzal, mellyben 8 szoba s 2 konyha, s udvarán 7 lóra, 6 tehénre és 24—30 ökörre istállók, 2 kocsiszin, borház s más gazda-sági épületek, 7 hold gyümölcsös, zöldséges és lóherés kertek, folyó évi Szent Mihály naptól 3 évre haszonbérbe kiadandó, s a jelenleg üres lak-házba azonnal be lehet költözni. Értekezhetni Péczelen Fáy György úrnál, Pesten Luká Ferencz ügyvédnél Magyarutca 525. sz. a.

19. 3—2

A kolera ellen óvszerül

ajánlom általam föltalált és készített jó ízű fűlél-italomat, melly göres, gyomornyomás, hasrágás, étvágytalanság s egyéb gyomorhajok ellen is fo-ganatos hatással bír.

A t. cz. közönség könnyebbsegeül ezen léltal Éder F. M. urnak a váczintezásban arany elefánt-hoz czimzet fűszerkereskedésében, és Hauser F. L. urnak a vas tuskó czimű házbani fűszer- és bór-kereskedésében is kapható.

Grassel Lőrincz,
polgári szesz- és borecsotgyártó.
Rakhelyem: balváros, fehé-
hajóutca, 660. szám.

22. 3—2

Wittmann Ferencz posonyi váltótörvényszéki főnök, barátságos felszólítatik, miszerint három nap alatt alulírtnál megjelenni el ne mulassza.

V. K.,

Megyeházutca 596. sz. a.

23. 3—1

Főúton (Hochstrasse) 30 szám alatti házbán, közel a sétatérhez 4 földszinti és 10 első emeleti szobákból álló ékes lakók, Jakabra részletekbe is kiadandók.

21. 3—2

Wittmayer Antal, Lipót és Károly test-
vérek nevének Várady-rai megnagyvarosítása
ezennel hírül adatik.

3—3 Egy szép kert

A vaspályafő mellett, 6 szobából, konyha, ét-tár s pinczéből álló lakással, nem különben istál-ló és kocsiszin mindennap kiadandó. A butorral vagy butor nélkül kiadandó lakás télen is hasz-nálható, s a kert használása nélkül is kivethető Bővebben értekezhetni iránta Pesten 3 korona utca 129 sz. a 2-dik emeletben 7-dik sz. reggel 6 órákban. li.

A Pesti Divatlap,

megszűnővén kiadhatásának akadályai, julius elejétől kezdve ismét meg fog jelenni.

Több jeles író közremunkálása a harc és po-litica túlnyomó zajában is érdekessé s mulatta-tóvá teendő tartalmát.

Vas Gereben a debreczeni ország-gyűlési társasélet általános ismertetését, és a lap szerkesztője Budapest ostrom ál-lapota és felszabadulásának törté-nejét kimerítő czikkeken fogják ez új folyam-ban közleni.

Nemzeti képcsarnokunkban legkitűnőbb hőseink arcképeit sorban adandjuk; s ezeken kívül több korszerű tábori genre- és di-vatképet melléklendünk lapunkhoz.

Előfizetési díj félévre, t. i. jultustól december végeig postán küldve 6, helyben 5 ft. p. p. — Pesten előfizetni lehet a kiadóhivatalban: sza-badsajtó-utca, Dluhaház, 466. sz. a., és Emich Gusztáv könyvárusnál.

Vahot Imre.

3—2

Kilian György

egyetemi könyvárusnál Pesten, váczintezásban Parkfrieder-házban, megjelent és minden könyv-árusnál kapható:

SZÓZAT

NÉMETHONBÓL

HABSBURGHÁZ

ÉS

Kossuth Lajos

FELŐL.

Meyer J.-tól (az Univerzum szerzőjétől) Né-metből fordította Horváth. 4 kr. pp.

Nemzeti  színház.

Pest, szerdán, junius 20-kán, 1849.

KALMÁR

és

TENGERÉSZ.

Eredeti dráma 4 felvonásban. Irta Czákó Zsiga.

Rendező: Lendvai.

Személyek:

Kelendfi, nagykereskedő	—	Szilágyi S.
Hermina, neje	—	Jókainé.
Kelendfi Endre, tengerész hadnagy	Lendvai.	
Arthur	—	Farkas L.
Margit, testvérhuga	—	Komlósi Ida.
Bilsenné	—	Szathmáriné.
Feldner Luiza	—	Hubenainé.
Ferencz, a hadnagy legénye	—	Hubenai J.
Rendőrtiszt	—	Szűcs.
Vilmos	—	Nagy.
Szolga	—	Vas.

Cselédek. Katonák. Történethely: Pest.

Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.